BUTTONARIUM
OGÓLNOPOLSKA
@ KOLEKCJA GUZIKÓW

www.buttonarium.eu

Karta katalogowa guzika btrm004812

Dane szczegółowe

Właściciel:	**karl-k1`**
Kraj:	**Polska**
Okres historyczny:	**Królestwo Polskie (Polska)**
Znaleziono:	**b.d.**
Materiał awersu:	**cynowo-ołowiany**
Materiał rewersu:	**g.jednorodny**
Wykończenie:	**brak**
Sygnowanie:	**WAPPENSTEIN**
Wytwórca:	**WAPPENSTEIN**
Średnica:	**23.0 mm**
Typ uszka:	**b.d.**
Rant:	**●--|**
Profil:	**|#| - odlew, płasko-płaski**

Występujące elementy

- korona [zamknięta]
- orzeł

Przeznaczenie

- wojskowy

Ostatnia aktualizacja: **2016-09-09 23:25**

Opis guzika btrm004812

Polski guzik wojskowy z okresu Królestwa Polskiego
© *buttonarium.eu*

Awers przedstawia orła w koronie zamkniętej, z podwójnym, wypukłym rantem na obrzeżu guzika.

Rewers sygnowany: A WAPPESTEIN (motywy roślinne) - guziki odlewane rzadko posiadały sygnaturę wytwórcy.

Przeznaczenie i datowanie
Według Wal. Bagińskiego guziki tego typu nosili: *Generałowie, adjutanci, sztab główny, sztab kwat. gen., oficerowie na reformie, korpus kadetów i administracya wojenna, mieli guziki białe (srebrne lub posrebrzane) z orłem. (Rys. 26 do 36).* Guziki te obowiązywały w okresie od ok. roku 1815 do 1831/1832 roku, czyli do upadku Powstania listopadowego.

Uwaga
W książce *GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów* (Boczkowski, Jaroszyński-Wolfram, Gładki - Warszawa 1999) autorzy, na 28 stronie, dzielą guziki z orłami na dwa rodzaje:

- **guziki z orłem o "*szyi wygiętej*"** - *guziki srebrne dla generałów, oficerów sztabowych i adjutantów, o kształcie wypukłym, z wyrazistym, wytłoczonym wypukło (en relief) orłem w koronie, o wrzecionowatym tułowiu i wygiętej szyi, o pełnych i masywnych kształtach. Wykonane ze srebra, mosiądzu srebrzonego lub mosiądzu pokrytego srebrną blaszką, o średnicy: duże 26 mm i małe 18 mm.*
- **guziki z orłem o "*szyi prostej*"** - *guziki srebrne dla urzędników administracji wojskowej i profesorów, o kształcie płaskim, z odmiennym wizerunkiem orła w koronie o prostej szyi, mniejszym i delikatniejszej budowy. Wykonane także ze srebra, mosiadzu srebrzonego lub mosiądzu pokrytego srebrną blaszką oraz białego metalu, o średnicy: duże 24 mm i małe 18 mm.*

Niestety nie podano źródła powyższej informacji. Analizując rysunki guzików z orłami z okresu Królestwa Polskiego zaprezentowane w broszurze Bagińskiego (odnośnik poniżej) można dojść do wniosku, że wszystkie białe guziki z orłami były przeznaczone dla generałów, adjutantów, kadry sztabu głównego, kadry sztabu kwatermistrzostwa generalnego, oficerów na reformie, korpusu kadetów oraz kadry administracji wojennej.

Źródła

Podobne guziki na stronie Buttonarium Polska
Bagiński Wal. - DAWNE GUZIKI POLSKIE, Kraków 1899
Boczkowski W., Jaroszyński-Wolfram M., Gładki K. - GUZIKI Przewodnik dla kolekcjonerów, Warszawa 1999
Gembarzewski Br. - Rodowody pułków polskich i oddziałów równorzędnych od 1717 do 1831, Warszawa 1925
Gembarzewski Br. - Wojsko polskie : Królestwo Polskie : 1815-1830, Warszawa 1903
Krupop D. - *GUZIKI MUNDUROWE 1792-1945 tom 1*, Łódź 2011
Rocznik woyskowy Królestwa Polskiego na lata 1817-1827 oraz 1829-1930
Wikipedia.pl - Korpus kadetów (Polska)
Wikipedia.pl - Królestwo Polskie (kongresowe)
Wikipedia.pl - Mundur Wojska Polskiego Królestwa Kongresowego
Wikipedia.pl - Powstanie listopadowe
Wikipedia.pl - Wojsko Polskie Królestwa Kongresowego
www.ojczyzna-suwalszczyzna.pl - Guziki wojskowe z okresu Księstwa Warszawskiego i Królestwa Polskiego

Wytwórca: WAPPENSTEIN

WAPPENSTEIN, to początkowo krakowski, a później wiedeński grawer-medalier Antoni (Ascher/Aszer) Wappenstein[1]. Wappenstein produkował na pewno w latach 1820-1861, gdyż znane są jego patriotyki (sygnety, medale i medaliki) z tych lat. W jakich dokładnie latach produkował trudno jest teraz dociec. Krzysztof Gładki w książce *GUZIKI Wykaz producentów, firm grawerskich, jubilerskich produkujących guziki* podaje, że Wappenstein zmarł około 1850 roku. Firma Wappenstein w Wiedniu biła monety dla Wolnego Miasta Krakowa.

Źródła

[1]Wspomnienia Ambrożego Grabowskiego, Kraków 1909, tom II, strona 146
● Ikonotheka : zbiór notat o sztuce i artystach w Polsce, Wilno 1858, strona 24 (patrz: Aszerowie)
● *Gładki K. - GUZIKI, Wykaz producentów, firm grawerskich, jubilerskich produkujących guziki, Łódź 2011. ISBN 978-83-933153-0-7*

Ostatnia aktualizacja: **2014-07-05 18:21**